

Vlaamse Woonraad
Strategische Adviesraad

Jaarverslag 2011

Vlaamse Woonraad
Koning Albert II-laan 19 bus 23 - 1210 Brussel
www.vlaamsewoonraad.be

Inhoud

Inhoud	2
Voorwoord	3
1. De werking van de Vlaamse Woonraad	4
1.1. Juridische basis	4
1.2. Samenstelling	5
1.3. Opdrachten	5
1.4. Concrete werking	6
1.5. Communicatie	6
1.6. Secretariaat	7
2. Vier jaar werking Vlaamse Woonraad	7
2.1. Evolutie	7
2.2. Meerwaarde	8
2.3. Aandachtspunten	9
3. Adviesverlening	9
3.1. Adviezen op verzoek	9
3.2. Adviezen op eigen initiatief	13
3.3. Adviezen in voorbereiding	15
4. Visievorming	15
Bijlagen	
- Bijlage 1: Verslag vier jaar Vlaamse Woonraad	
- Bijlage 2: Huishoudelijk reglement	

VOORWOORD

Geachte lezer,

Voor de Vlaamse woonraad is het werkjaar 2011 een scharnierjaar geworden. De oude raad werd uitgewuifd, de nieuwe werd verwelkomd. Op 17 juni 2011 heeft de Vlaamse regering de Vlaamse Woonraad opnieuw samengesteld voor een periode van vier jaar (juli 2011 - juli 2015).

Ter afsluiting van de eerste mandaatperiode heeft de Vlaamse Woonraad een bilan opgemaakt. Een reflectie over vier jaar werking van de Vlaamse Woonraad. De evolutie in de werking wordt geschetst, en enkele bedenkingen omtrent de strategische adviesverlening worden meegegeven. Hoe ervaart de Raad dit proces en wat zijn de moeilijkheden? Tenslotte wordt de blik op de toekomst gericht. De voorgestelde suggesties kunnen de volgende mandaatperiode inspireren.

Het is duidelijk dat de Raad de afgelopen vier jaar een groeiproces heeft doorgemaakt en gaandeweg een plaats heeft verworven in het beleidsveld. In dialoog en overleg worden adviezen geformuleerd met een constructief kritische kijk op het beleid. Op die manier streeft de Raad een opbouwende bijdrage aan het woonbeleid na en bewerkstelligt hij een gedegen visie over het wonen in Vlaanderen. De inzichten zijn verrijkend en ondersteunen de realisatie van het recht op wonen. Er is onmiskenbaar een solide basis gelegd voor de strategische adviesverlening binnen het beleidsveld. Hiervoor kunnen we enkel dankbaar zijn.

Afgelopen werkjaar was voor de Vlaamse Woonraad productief. In het totaal werden 17 adviezen geformuleerd waarvan 5 op eigen initiatief. Twee adviezen springen hierbij in het oog. In het advies over wonen en armoede heeft de Raad de effectiviteit van de bestaande wooninstrumenten voor de doelgroep van de armen nagegaan. Principiële beleidskeuzes als kader en concrete verbeteringen in het huidige instrumentarium worden voorgesteld om het woonrecht van mensen in armoede daadwerkelijk te verbeteren. Een ander belangwekkend advies betreft de 'krijtlijnen voor het Vlaams Woonplan'. Hier heeft de Raad zich gebogen over een mogelijk kader voor het toekomstig woonbeleid. Hier werd gepleit voor het verduurzamen van het woonbeleid. Schragende principes en indicatieve aandachtspunten werden vooropgesteld. Dergelijke adviezen ondersteunen de visievorming en kunnen richtinggevend werken voor de fundamentele keuzes die het beleid kan maken.

Dit jaarverslag biedt een terugblik die iets ruimer is dan het afgelopen jaar, en nodigt vooral uit om verder te werken aan het woonbeleid. De Vlaamse Woonraad wenst hiertoe bij te dragen met onderbouwde adviezen en visievorming. Met de nieuwe Raad ga ik deze uitdaging graag aan.

Bernard Hubeau,
voorzitter Vlaamse Woonraad.

1. DE WERKING VAN DE VLAAMSE WOONRAAD

De Vlaamse Woonraad is de strategische adviesraad voor het beleidsveld wonen. De Raad brengt in hoofdzaak adviezen uit over onderwerpen die relevant zijn voor het beleidsveld wonen. De Raad formuleert zijn adviezen en standpunten vanuit een dialoog met vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld, onafhankelijke deskundigen en vertegenwoordigers van lokale besturen. Het overwegen van de diverse standpunten en bijeenbrengen van de verschillende invalshoeken resulteert in weloverwogen adviezen, en draagt bij tot visievorming binnen het beleidsveld wonen.

1.1. Juridische basis

De werking en het statuut van de Vlaamse Woonraad wordt geregeld in artikel 21 van de Vlaamse Wooncode en het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden.

Deze decreten bepalen dat de Vlaamse Woonraad 5 onafhankelijke deskundigen, 12 vertegenwoordigers van middenveldorganisaties en 3 vertegenwoordigers van de steden, gemeenten en provincies moet tellen. De Vlaamse Regering benoemt deze leden en stelt de Raad samen voor een periode van vier jaar.

De Vlaamse Woonraad is binnen het Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) een entiteit met eigen rechtspersoonlijkheid. Voor zijn werking ontvangt de Raad een jaarlijkse dotatie. In 2011 bedroeg deze dotatie 247.000€.

1.2. Samenstelling

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2011 voorziet in de benoeming van de nieuwe raadsleden. Volgende leden zijn aangeduid om te zetelen in de Vlaamse Woonraad (periode juli 2011 – juli 2015):

<i>Onafhankelijke deskundigen</i>
Bernard Hubeau (voorzitter)
Sien Winters
Pascal De Decker
Filip Canfyn
Rob Van Hoofstat

<i>Vertegenwoordigers van het middenveld</i>		
<i>Organisatie</i>	<i>Effectief</i>	<i>Plaatsvervangend</i>
Vlaamse Erkende Maatschappijen Krediet en Verkoop	Luc Gysen	Chantal Sysmans
Vereniging Vlaamse	Myriam Indekleef	Bjorn Mallants

Huisvestingsmaatschappijen		
Vlaams Overleg Bewonersbelangen – sociale verhuurkantoren	Myriam Vanvinckenroye	
Vlaamse Architectenorganisatie NAV		Ilse Van Bellegem
Vlaams Overleg Bewonersbelangen – huurdersorganisaties	Geert Inslegers	Paul Pataer
Algemeen Christelijk Werknemersverbond	Michel Debruyne	Sandra Rosvelds
Gezinsbond	Michel Cappan	Luc Wouters
Algemeen eigenaars en mede-eigenaars syndicaat	Katelijne D'Hauwers	Fred Niemans
Bouwunie	Anja Larik	Geert Ramaekers
Confederatie Immobiëlenberoepen Vlaanderen	Nico Moyaert	Kristien Berkein
Vlaamse Confederatie Bouw	Marc Dillen	Pieter Degraeve
Vereniging inwoners van Sociale woningen	Robert Janssens	Any Stevens
Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het woord nemen	Arne Proesmans	Guido Straetmans

Vertegenwoordigers van de provincies en de gemeenten		
Vereniging van de Steden en Gemeenten – namens de gemeenten	Xavier Buijs	Piet Van Teemsche
Vereniging van de Steden en Gemeenten – namens de OCMW	Nathalie Debast	Geraldine Serras
Vereniging van de Vlaamse Provincies	Ingrid Quintens	Tom Raes

1.3. Opdrachten

Algemeen worden de opdrachten van een strategische adviesraad vastgelegd in het decreet van 18 juli 2003. In de Vlaamse Wooncode worden deze algemene opdrachten vertaald voor het beleidsveld wonen. Volgende opdrachten worden aan de Vlaamse Woonraad toegekend:

- uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over de hoofdlijnen van het beleid inzake het wonen in het algemeen en de sociale huisvesting in het bijzonder;
- bijdragen tot het vormen van een beleidsvisie over het wonen;
- de maatschappelijke ontwikkelingen op het vlak van het wonen en de sociale huisvesting volgen en interpreteren;
- advies uitbrengen over voorontwerpen van decreet met betrekking tot het

woonbeleid;

- uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over voorstellen van decreet en over ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot het woonbeleid;
- reflecteren over de bij het Vlaamse Parlement ingediende beleidsnota's en beleidsbrieven over het woonbeleid

1.4. Concrete werking

De Vlaamse Woonraad vergadert in principe maandelijks (met uitzondering in juli en augustus). In 2011 werden 10 plenaire vergaderingen georganiseerd (op 27 januari, 24 februari, 31 maart, 28 april, 28 mei, 30 juni, 14 september, 13 oktober, 14 november en 16 december). Voor adviesvragen die niet tijdig kunnen worden behandeld op de volgende maandelijks plenaire vergadering, wordt een bijkomende tussentijdse vergadering georganiseerd. In dergelijke facultatieve bijeenkomsten wordt gereflecteerd over het te behandelen onderwerp en kan een (externe) expert worden gehoord. Op 15 maart werd een dergelijke bijeenkomst georganiseerd.

Adviezen op eigen initiatief vergen een andere - meer langdurige - aanpak. Aparte werkgroepen worden geïnstalleerd die het onderwerp afbakenen en analyseren. Voorstellen worden vanuit de werkgroep geformuleerd en worden op de plenaire vergadering besproken, bijgestuurd en uiteindelijk gevalideerd. In 2011 hebben werkgroepen zich gebogen over diverse thema's: armoede en wonen, het Vlaamse woonplan, indicatoren voor het woonbeleid en lokaal woonbeleid (indicatoren en lokaal woonbeleid af te ronden in 2012). In het totaal werden 8 werkgroepvergaderingen gehouden (wonen en armoede op 8 februari en 18 maart; woonbeleidsplan op 14 juni; lokaal woonbeleid op 26 oktober, 30 november en 20 december; indicatoren voor het woonbeleid op 17 november en 16 december). Het aantal tegelijkertijd lopende eigen initiatieven (met tijdsintensieve aanpak) wordt op vraag van de Raad beperkt tot twee.

De concrete werking, de wijze van vergaderen en verslaggeving worden geregeld in het huishoudelijk reglement (zie bijlage voor het aangepaste huishoudelijk reglement). Het vast bureau bereidt de dagelijkse werking voor.

1.5. Communicatie

De adviezen van de Vlaamse Woonraad worden op de website geplaatst (www.vlaamsewoonraad.be). De adviezen zijn openbaar. Ze worden steeds bezorgd aan de bevoegde minister en aan de Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie van het Vlaams Parlement.

In lijn met de afspraken geldend binnen de Vlaamse overheid wordt geopteerd om de adviezen (of andere documenten zoals het jaarprogramma of het jaarverslag) niet stelselmatig te drukken. Uitzonderlijk werden de adviezen over wonen en armoede, en de krijtlijnen voor het Vlaamse Woonplan in beperkte oplage gedrukt, mede omdat deze adviezen voor een ruimer publiek werden toegelicht (zie punt VI).

Ten behoeve van de leden van de Vlaamse Woonraad wordt op geregelde tijdstippen een interne digitale nieuwsbrief verstuurd met relevante informatie over het beleidsveld wonen (o.a. beslissingen van de Vlaamse Regering, interessante studies, enz.). In 2011 werden 6 interne nieuwsbrieven opgemaakt en verstuurd. Tevens werd in 2011 een digitaal werkplatform voor de leden aangemaakt.

1.6. Secretariaat

Het secretariaat staat in voor de inhoudelijke en praktische ondersteuning van de Vlaamse Woonraad.

Het secretariaat telt 2 personeelsleden (VTE):

- Pol Van Damme (secretaris)
- David Van Vooren (beleidsmedewerker)

Voor een optimale invulling van de decretale opdrachten is een meer aangepaste personeelsbezetting vereist, zoals ingeschat in de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 december 2007.

Voor ondersteuning inzake personeelsadministratie, ICT, boekhouding en begroting kan de Vlaamse Woonraad een beroep doen op de Managementondersteunende Diensten (MOD) van het Departement RWO.

2. VIER JAAR VLAAMSE WOONRAAD

De eerste mandaatperiode van de Vlaamse Woonraad liep van 19 juli 2007 tot 30 juni 2011. Op het einde van deze periode heeft de Vlaamse Woonraad een reflectienota opgemaakt met enkele beschouwingen over vier jaar werking. Deze reflectienota werd door de Raad goedgekeurd op 26 mei 2011. In bijlage wordt de tekst integraal opgenomen.

2.1. Evolutie

Samenvattend kan worden gesteld dat de Raad in aanpak, werkwijze en focus een groeiproces heeft doorgemaakt.

In aanvangsfase (2007-2008) lag de klemtoon voornamelijk op het weergeven en de diverse standpunten. Consensus werd in de adviesverlening niet als noodzakelijk ervaren. Adviezen werden in hoofdzaak op verzoek uitgebracht.

In de daaropvolgende perioden (vanaf 2009) werd meer geopteerd om onderwerpen van strategisch belang te bespreken en te adviseren. Er wordt in toenemende mate aandacht verleend aan de analyse van het onderwerp en het formuleren van mogelijke strategische beleidskeuzes. Er wordt gestreefd naar consensus en aanbevelingen van juridisch technische aard worden zo veel als mogelijk uit de

adviesverlening geweed. Op die manier komt de klemtoon gaandeweg te liggen op visievorming, thematische aanpak en strategische beleidskeuzes

Tegelijk krijgt het eigen initiatief meer en meer een volwaardige plaats in de adviesverlening. Onderwerpen worden vanuit verschillende invalshoeken en in hun totaliteit benaderd. Een onmiddellijke doorwerking of directe aanpassing van het concrete instrumentarium wordt in deze adviezen minder geambieerd. Een lange termijn visie en strategische beleidskeuzes met doorwerking naar het toekomstige woonbeleid staan dan ook voorop. Ook vernieuwing in aanpak en organisatie zijn meer toonaangevend in deze adviezen.

2.2. Meerwaarde

De Raad ervaart de strategische adviesverlening als positief en meent een meerwaarde voor het beleidsveld te kunnen betekenen:

- Verschillende standpunten worden in een open debatcultuur besproken, uiteengezet en geduid. Het stelselmatig samenbrengen van de diverse actoren werkt verrijkend (bruggen tussen uiteenlopende visies en standpunten worden bewerkstelligd, en mogelijke polarisering binnen het beleidsveld wordt afgeremd).
- Het systematisch nastreven en realiseren van gezamenlijk standpunten kan als een katalysator werken voor het beleid – beleidsmatig wordt verduidelijkt wat gemeenschappelijk wordt gedragen door de actoren van het beleidsveld.
- In consensus formuleren van kritische bedenkingen, beleidsprincipes en aanbevelingen geldt als een sterk signaal naar het beleidsveld en kan ook daar richtinggevend werken.
- Visievorming op strategische aangelegenheden binnen het beleidsveld wordt gestimuleerd.
- Het maatschappelijk draagvlak voor de realisatie van het recht op wonen wordt ondersteund, en waar mogelijk verruimd.

2.3. Aandachtspunten

In de reflectienota worden enkele aandachtspunten geformuleerd met het oog op een verbeterde toekomstige werking. Er kan blijvende aandacht uitgaan naar de strategische adviesverlening rond ruimere thema's gericht op visievorming. Het ontwikkelen van eigen initiatieven en het inspelen op meer actuele thema's nemen hierbij een toonaangevend plaats in.

Verder onderstreept de Raad het belang om onderlinge tegenstellingen te kunnen overstijgen en het gemeenschappelijke belang te laten primeren. Dit blijft een delicate evenwichtsoefening, waarbij het hanteren van objectieve gegevens en het objectiveren van de discussie van essentieel belang zijn, en een waarborg vormen voor een weloverwogen gezamenlijk standpunt.

Een ander aandachtspunt betreft het voldoende aandacht verlenen aan de andere decretale opdrachten, zoals het de opvolging van de maatschappelijke ontwikkelingen op vlak van wonen, ook op internationaal vlak.

Tenslotte meent de Raad dat het aangewezen is na te gaan hoe de beleidsvisie en de strategisch gerichte voorstellen beter kunnen doorwerken in een toekomstig woonbeleid. Communicatie en gerichte publieksinitiatieven kunnen bijdragen aan een ruimer draagvlak en betere doorwerking. Tevens moet worden nagedacht hoe de brug met het huidige beleid kan worden versterkt.

3. ADVIESVERLENING

3.1. Adviezen op verzoek

Advies over het ontwerp van Vlaams Jeugdbeleidsplan (18/01/2011)

In dit advies meent de Vlaamse Woonraad dat de woning en de woonomgeving mede de levenskwaliteit van kinderen en jongeren bepalen. Kinderen en jongeren mogen hun ontplooiingskansen niet gehypothekeerd zien door de woonproblematiek waarmee zichzelf of hun gezin worden geconfronteerd. De Vlaamse Woonraad meent dat een woonbeleid moet worden ontwikkeld dat in eerste instantie gebaseerd is op het bestrijden of voorkomen van preciaire woonomstandigheden. Een dergelijk beleid biedt de beste garanties op de realisatie van het recht op menswaardig wonen. De woonneed (die vaak samenhangt met een zwak sociaal-economisch profiel) geldt hierbij als doorslaggevend criterium, eerder dan criteria zoals leeftijd of het behoren tot een specifieke deelgroep. Binnen deze contouren kan het Vlaamse woonbeleid wel extra aandacht verlenen aan de kwetsbare positie van kinderen en jongeren.

Advies over de wijziging van het decreet grond- en pandenbeleid (24/02/2011)

De Vlaamse Woonraad erkent in dit advies de nood aan een degelijk grond- en pandenbeleid in Vlaanderen en onderschrijft de inspanningen om het decreet te optimaliseren. Het decreet wordt door diverse actoren als complex en moeilijk werkbaar ervaren. Verduidelijking van het toepassingsgebied en een aantal begrippen uit het decreet zijn dan ook noodzakelijk om een werkbaar instrumentarium op het terrein te realiseren. De Vlaamse Woonraad meent hierbij dat een eerder fragmentarische aanpak van de problemen in de toepassing van het decreet moet worden vermeden en een globale en grondige aanpak van het grond- en pandenbeleid wenselijk is. De aangekondigde evaluatie en een impactanalyse kunnen richtinggevend werken. Verder meent de Vlaamse Woonraad dat een aantal keuzes in het voorontwerp nadere verduidelijking en uitwerking verdienen. Dit is onder meer het geval met het voorgesteld Vlaams rollend grondfonds, de opname van Vlabinvest woningen in het sociaal objectief en de uitzonderingen op de sociale lasten.

Advies over de hervorming van de sociale kredietverlening (14/06/2011)

Op 19 april 2011 heeft de minister bevoegd voor wonen de Vlaamse Woonraad een principevraag over de hervorming van de sociale kredietverlening voorgelegd. De Vlaamse Woonraad ondersteunt het idee om de sociale kredietverstrekking in Vlaanderen te hervormen. Hierbij meent de Vlaamse Woonraad dat de hervorming zich niet mag beperken tot een institutioneel of organisatorisch gegeven. De Vlaamse Woonraad acht een grondig inhoudelijk debat over de sociale kredietverlening noodzakelijk. Dit dient het meer institutionele debat vooraf te gaan.

Advies over de tegemoetkoming voor kandidaat-huurders (30/06/2011)

De Vlaamse Woonraad meent in dit advies dat de huursubsidie als volwaardig beleidsinstrument moet worden uitgebouwd voor de naar schatting 180.000 huishoudens met een laag inkomen die een private woning huren die onvoldoende betaalbaar en/of kwalitatief is. De voorgestelde beperkte uitbreiding kan slechts de eerste stap vormen in de uitvoering van het regeerakkoord. De Vlaamse Woonraad dringt aan op een verdere verruiming van de huursubsidie, die sterker gekoppeld is aan de reële woonneed. Voorliggend ontwerpbesluit bevat zowel positieve (geen verplichte verhuisbeweging, niet degressieve subsidie, kamerbewoners, semiautomatische toekenning) als negatieve elementen (maximumhuurprijs, hoogte tegemoetkoming, inschrijving domiciliemaatschappij).

Advies over de opvolging van het bindend sociaal objectief (30/06/2011)

In dit advies onderstreept de Vlaamse Woonraad dat het ontwerpbesluit belangrijke stappen inhoudt om de opvolging van het bindend sociaal objectief te verzekeren. Wel vraagt de Raad aandacht voor de gehanteerde vergelijkingsbasis in de voortgangstoets en vraagt de 'kennelijk onvoldoende inspanning' meer te koppelen aan de regierol van de gemeente. Tevens benadrukt de Raad de nood aan een werkwijze die optimaal rekening houdt met de gelijkwaardigheid tussen de beleidsniveaus en de verantwoordelijkheid van actoren en gemeenten

Advies over de wijziging van de sociale huurreglementering (1/09/2011)

De Vlaamse Regering wenst de sociale huurreglementering beter af te stemmen op situaties van co-ouderschap, de keuzevrijheid van de kandidaat sociale huurders sterker in te perken en de toegang tot de sociale huisvesting van jongeren uit de bijzondere jeugdbijstand te verbeteren.

De Vlaamse Woonraad ondersteunt de maatregelen die worden voorgesteld om rekening te kunnen houden met de kinderen ten laste in geval van co-ouderschap, en pleit voor een meer structurele aanpassing van de sociale woonreglementering aan de leefsituatie van nieuw samengestelde gezinnen. De voorgestelde inperking van de keuzevrijheid van de kandidaat-huurders roept vragen op. De aanpassing van een dergelijk cruciaal element uit de Vlaamse wooncode via een 'technisch' optimalisatiebesluit lijkt alvast niet aangewezen. Verder erkent de Vlaamse Woonraad de woonproblematiek van de jongeren uit de bijzondere jeugdbijstand,

maar meent dat het vooropstellen van specifieke doelgroepmaatregelen steeds moet kaderen binnen een globaal woonbeleid dat rekening houdt met de reële woonneed van de kandidaat-huurders.

Advies over de overname van personeelsleden van het Vlaams Overleg Bewonersbelangen door de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en het agentschap Wonen-Vlaanderen (6/09/2011)

De Vlaamse Regering wenst de ondersteuning van de sociale verhuurkantoren (SVK) en de huurdersorganisaties te ontdebelen. De ondersteuning van de SVK's wordt opgenomen door de VMSW en door het agentschap Wonen-Vlaanderen. De ondersteuning van de huurdersorganisaties wordt ondergebracht in een afzonderlijke ondersteuningsstructuur, die eveneens moet instaan voor de ondersteuning van bewonersgroepen in de sociale huisvesting.

In dit advies stelt de Vlaamse Woonraad dat het gebrek aan evaluatie van de huidige ondersteuningsstructuur vragen oproept en de voorgestelde wijzigingen voor de ondersteuning en belangenbehartiging van de SVK-sector mogen dan ook niet resulteren in een achteruitgang. Tevens vraagt de Vlaamse Woonraad om afstemming met het wijzigend SVK-besluit en om alternatieven inzake de belangenbehartiging van de SVK's. De Raad is tevreden dat de ondersteuning van huurdersgroepen in de sociale huisvesting decretaal wordt verankerd, maar vraagt ook aandacht voor (middelen voor) huurdersparticipatie op het lokale niveau.

Advies over de invoering van energieprestatie in de woonkwaliteitsbewaking (6/09/2011)

De Vlaamse Regering legt de vereisten inzake dakisolatie vast. Daarnaast worden de technische verslagen in het kader van de woonkwaliteitsbewaking geoptimaliseerd. De Vlaamse Woonraad kan zich vinden in een beleid gericht op de verbetering van de energieprestatie van het bestaande woonpatrimonium. Dit beleid moet worden ontwikkeld in relatie met een algemeen beleid voor de globale verbetering van de woonkwaliteit. De beoogde verbetering moet alle woningen kunnen vatten en mag zich niet beperken tot de private huurmarkt.

De Vlaamse Woonraad erkent de nood om dakisolatie als een minimale vereiste voor woonkwaliteit te laten gelden. Het instrumentarium woonkwaliteitsbewaking is er echter op gericht de minimale woonnormen te beoordelen, is sanctionerend van aard en beperkt zich in de praktijk tot een fractie van de private huurmarkt. Het is dan ook de vraag of een beleid gericht op het verbeteren van de energieprestatie moet worden gekoppeld aan het instrumentarium woonkwaliteit en geen eigen aanpak vergt. Begeleidende maatregelen zullen moeten voorkomen dat het aanbod op de private huurmarkt verder afneemt en dat de betaalbaarheid van het wonen in deze deelmarkt in het gedrang komt.

Advies over de integratie van de beleidscyclus wonen in het agentschap Wonen – Vlaanderen (18/10/2011)

De beleidsvoorbereiding en -evaluatie inzake woonbeleid wordt overgeheveld van het Departement RWO naar het IVA Wonen – Vlaanderen. Hiermee wordt de beleidsondersteuning en –uitvoering geïntegreerd in één administratieve entiteit. De Vlaamse Woonraad ondersteunt in dit advies het streven naar meer transparantie en klantvriendelijkheid. De Vlaamse Woonraad vraagt wel aandacht voor de mogelijk tegenstrijdige rollen binnen het IVA Wonen (ondersteuning en beslissen) en een duidelijke uitklaring van de ondersteuningsopdracht naar de diverse woonactoren.

Advies over het Programmadecreet bij de Begroting 2012 (18/10/2011)

Naar aanleiding van de aangekondigde regionalisering van de huisvestingsfiscaliteit pleit de Vlaamse Woonraad in dit advies voor de globale huisvestingsfiscaliteit af te stemmen op de uitdagingen en doelstellingen van het Vlaamse woonbeleid. De Raad vraagt tevens een verminderde onroerende voorheffing voor private eigenaars die hun woning verhuren aan een sociaal verhuurkantoor. Tot slot onderschrijft de Raad het initiatief om een Fonds ter bestrijding van uithuiszettingen op te richten, en kijkt uit naar de verdere operationalisering ervan.

Advies over de organisatie van het toezicht op de sociale woonactoren (27/10/2011)

De Vlaamse Regering geeft uitvoering aan het gewijzigde artikel 29 bis van de Vlaamse Wooncode en het huidige toezichtbesluit actualiseren. Inhoudelijk wordt per woonactor een aangepaste toezichtregeling uitgewerkt en worden de termijnen om te vernietigen en te schorsen gelijkgeschakeld. In dit advies erkent de Vlaamse Woonraad de nood aan gerichte controle en toezicht op de sociale woonactoren. De Raad plaatst evenwel kanttekeningen bij een al te strikt toezicht. Dit kan immers in conflict komen met de eveneens nagestreefde responsabilisering van de woonactoren. Een grondig debat over de conceptuele opvatting van het toezicht binnen het beleidsveld wonen is wenselijk (mede op basis van wetenschappelijk onderzoek en de praktijk in andere beleidsvelden). De Vlaamse Woonraad pleit tevens voor een duidelijk en relatief vast regelgevend kader en de verdere uitwerking van de geplande visitatiecommissies.

Advies over het Rollend Grondfonds (2/12/2011)

De Vlaamse Regering wenst in de schoot van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) een rollend grondfonds op te richten. Het rollend grondfonds heeft als doel waar nodig grondbeleidsmaatregelen te nemen om een hoogwaardige woonkwaliteit te behouden of te bevorderen.

In dit advies erkent de Vlaamse Woonraad de territoriale diversiteit van de woonnood en kan zich in principe inschrijven in een aanpak gericht op het aankopen van gronden op bijzondere locaties. Het sociaal woonaanbod kan er worden gegarandeerd, waar anders op deze locaties wellicht geen sociaal aanbod zou

worden gerealiseerd. De Raad heeft echter bedenkingen bij het vooropgestelde afbakeningscriterium en vraagt een meer gerichte kritische set van criteria en een oriëntatie op strategische projecten. Verder plaatst de Raad een aantal kanttekeningen bij het ontwerp van besluit, onder meer wat betreft het gehanteerde onderscheid in projecten en de opportuniteitsbeoordeling op het rendement van het project, de regierol van de gemeenten, het rollende karakter van het grondfonds en de ESR neutraliteit.

3.2. Adviezen op eigen initiatief

Advies over de toekomstige organisatie van de sociale verhuurkantoren (6/04/2011)

In februari 2011 vond in het Vlaams Parlement een gedachtewisseling plaats over de toekomstige organisatie van de sociale verhuurkantoren (SVK). Het verder professionaliseren van de SVK's en de organisatie hiervan vormt een waardevol beleidsinitiatief. De Vlaamse Woonraad vraagt in dit advies evenwel aandacht voor een voorafgaande grondige evaluatie van de werking van de SVK's en de ondersteuningsstructuur; de specificiteit en finaliteit van de SVK's; een versterking van de intermediaire werking op de private huurmarkt; de begeleiding en participatie van huurders en de betrokkenheid van diverse actoren.

Wonen en armoede: Vlaamse Woonraad vraagt selectiever woonbeleid (11/05/2011)

Mensen in armoede kampen met grote problemen om hun recht op betaalbaar en kwaliteitsvol wonen te realiseren. Meer dan 330.000 Vlaamse huishoudens hebben na betaling van hun woonkosten een budget dat te laag is om menswaardig te leven. Vier op tien arme gezinnen hebben een woning van geringe kwaliteit. Kwetsbare groepen zoeken hun toevlucht tot kamers en campings. Het aanbod aan sociale huurwoningen is ontoereikend, en niet altijd even toegankelijk voor de allerzwakste groepen.

De Vlaamse en federale overheid ondersteunen gezinnen die een woning willen (ver)bouwen, kopen of huren. Uit analyse van de Vlaamse Woonraad blijkt dat veel van deze steunmaatregelen weinig worden gebruikt door de meest kwetsbare bevolkingsgroepen. Dit terwijl net deze groep het meest nood heeft aan ondersteuning om menswaardig te kunnen wonen.

De Vlaamse Woonraad pleit daarom voor een meer maatgericht woonbeleid. Dit houdt in dat steunmaatregelen selectiever worden ingezet voor een beperktere doelgroep, en dat in de nodige omkadering wordt voorzien. De bestaande instrumenten moeten kritisch worden getoetst op hun impact op mensen in armoede. Ook moet er preventief aandacht zijn voor groepen voor wie zonder overheidssteun sociale uitsluiting dreigt. Een dergelijk beleid moet ingebed zijn in een globaal armoedebeleid.

In zijn advies 'wonen en armoede' formuleert de Vlaamse Woonraad een aantal concrete voorstellen om de woonsituatie van mensen in armoede te verbeteren. De Vlaamse woonraad pleit onder meer voor de invoering van een substantiële huursubsidie, de uitbreiding van het sociale woningaanbod, meer toegankelijke dienstverlening en ondersteuning die meer rekening houdt met de financiële en gezinssituatie van de betrokkenen.

Krijtlijnen voor een duurzaam woonbeleid. Aanbevelingen voorafgaand aan het woonbeleidsplan Vlaanderen (30/06/2011)

De Vlaamse Woonraad beklemtoont dat iedereen recht heeft op menswaardig wonen, en dat bijzondere aandacht moet uitgaan naar de meest behoeftige huishoudens. Wel dient het woonbeleid bijkomend ook rekening te houden met andere dimensies die betrekking hebben op bouwen en wonen, zoals de impact op de ruimte, het leefmilieu en de economische ontwikkeling. In het Vlaamse woonplan moeten de vooropgestelde doelstellingen hierop worden gericht. Dit houdt een verbreding van het woonbeleid in, maar tegelijkertijd moeten de prioriteiten binnen het woonbeleid scherp worden afgelijnd. In het advies "Krijtlijnen voor een duurzaam woonbeleid" formuleert de Vlaamse Woonraad een aantal principes en aandachtspunten die als inspiratiebron kunnen dienen bij het uittekenen van het woonbeleidsplan Vlaanderen. Onder de noemer 'duurzaam woonbeleid' pleit de Vlaamse Woonraad voor een beleid dat de economische, sociale, ecologische en ruimtelijke doelstellingen met elkaar kan verzoenen. Daarnaast moet bijzondere aandacht uitgaan naar de ontwikkeling van meer doeltreffende en innovatieve vormen van overheidsoptreden op de woningmarkt.

Briefadvies over de wijziging van de verbeterings- en aanpassingspremie en het energiebesluit (30/06/2011)

De Vlaamse Woonraad pleit in dit advies voor een gecoördineerd renovatie- en energiebesparingsbeleid. De huidige tweedeling wonen/energie is niet optimaal. De Vlaamse Woonraad vraagt om minstens toe te werken naar een 'uniek loket'. Tevens dient een grondige evaluatie te worden gemaakt van de additionele effecten van de diverse premies en fiscale stimuli. Dit om een optimaal ondersteuningsbeleid te kunnen uittekenen. Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar de private huurmarkt

Reflectienota bij de Beleidsbrief Wonen 2011-2012 (16/11/2011)

De Vlaamse Woonraad reflecteert in dit advies in hoofdzaak over de vier uitdagingen die de minister in de beleidsbrief naar voren schuift: de ontwikkeling van een langetermijnvisie voor het woonbeleid, een toereikende financiering van de sociale huisvestingssector, een totaalaanpak voor de private huurmarkt en bescheiden woonprojecten voor starters.

De beleidsbrief bevat een aantal waardevolle initiatieven, zoals de renovatie van het sociale woonpatrimonium en de oprichting van een huurgarantiefonds. In het algemeen mist de Vlaamse Woonraad echter het ruimere kader, uitdagende ambities

en een globaal actieplan om een antwoord te bieden op de uitdagingen voor het woonbeleid.

3.3. Adviezen in voorbereiding

Eind 2011 werd gestart met de voorbereiding van de initiatiefadviezen i.v.m. indicatoren voor het woonbeleid en lokaal woonbeleid.

Deze zullen in het voorjaar 2012 worden afgerond.

4. VISIEVORMING

In 2011 werden diverse initiatieven ontwikkeld die gericht waren op de vorming van een beleidsvisie en de bredere communicatie van adviezen.

In mei en december werden twee interne vormingsmomenten georganiseerd. De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkelingen lichtte het advies over het verduurzamen van het (woon)patrimonium toe. Sien Winters, onafhankelijke deskundige, zette de internationale tendensen op het vlak van wonen uiteen.

Het advies Wonen en Armoede werd tweemaal toegelicht voor betrokken actoren, veldwerkers en administraties. Hierbij werd bijzondere aandacht verleend aan de concrete beleidsmaatregelen met een directe impact op het verbeteren van de woonsituatie van de doelgroep.

De Vlaamse Woonraad heeft in samenwerking met de Afdeling Woonbeleid, het Steunpunt Ruimte en Wonen en het kabinet van de minister bevoegd voor wonen het publieksmoment rond het Vlaamse Woonplan mee georganiseerd. Dit publieksmoment vond plaats op 29 november 2011. Het advies Krijtlijnen voor een Vlaams Woonplan werd uiteengezet. Tevens werd de medewerking verleend aan de algemene organisatie en de inhoudelijke begeleiding van de workshops.

De Vlaamse Woonraad heeft deelgenomen aan de hoorzitting georganiseerd door de bevoegde commissie van het Vlaamse parlement aangaande de wijzigingen in het grond- en pandendecreet. Deze hoorzitting vond plaats op 6 december 2011.

BIJLAGE I

VERSLAG VIER JAAR VLAAMSE WOONRAAD

INHOUDSTAFEL

- I. Inleiding
- II. Vier jaar adviesverlening Vlaamse Woonraad
 - Opstartperiode (2007-2008)*
 - Doorstartperiode (2009-2010)*
 - Consolidatieperiode (2010-2011)*
- III. Evaluatie strategische adviesverlening
 - Samenbrengen van diverse standpunten*
 - Soorten adviezen*
 - Groei en randvoorwaarden*
 - Uitgangspunten adviesverlening*
- IV. Kijken naar de toekomst
 - De ingeslagen weg verder zetten*
 - Alle decretale opdrachten*
 - Versterken van de doorwerking*
 - Slagkrachtige Vlaamse Woonraad*

I. INLEIDING

Maatschappelijke actoren betrekken bij beleidsvoorstellen, en hen toelaten hun standpunten weer te geven, biedt de beleidsmakers een klankbord tijdens de besluitvorming. Besluitvorming wint aan kracht wanneer de inbreng van middenveldgroepen en deskundigen systematisch wordt verzekerd. Vanzelfsprekend behouden de beleidsmakers steeds de eindverantwoordelijkheid over de inhoudelijke beslissingen, maar door de inbreng zijn beslissingen maatschappelijk meer gedragen. Voor de samenleving en voor de besluitvorming vormt dit een pluspunt. Participatie aan het beleid krijgt hierdoor structurele vorm.

Deze overwegingen lagen mee aan de basis van het oprichtingsdecreet over de strategische adviesraden¹. Dit decreet expliciteert de voorwaarden en de modaliteiten van de strategische adviesverlening. De onafhankelijke positie van de raad, het beslissen in consensus, de rapportage aan het Vlaamse Parlement en de opdrachten zijn omschreven en verankerd in dit decreet.

Al bij de aanvang in 1997 voorzag de Vlaamse Wooncode - het basisdecreet voor het Vlaamse woonbeleid - in de oprichting van een algemeen adviesorgaan voor het beleidsveld wonen. De oprichting van de Vlaamse Woonraad door de Vlaamse Regering bleef echter uit. Met de reorganisatie van de Vlaamse overheid in 2006 - gekend als Beter Bestuurlijk Beleid - werd het regelgevend kader rond het algemeen adviesorgaan in overeenstemming gebracht met het decreet over de strategische adviesraden. Hierdoor stond niets de concrete oprichting van de strategische adviesraad voor het beleidsveld wonen nog langer in de weg.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 benoemt de leden van de Vlaamse Woonraad voor vier jaar. Twintig effectieve leden worden aangeduid. Twaalf leden vertegenwoordigen organisaties en verenigingen uit het middenveld. De gemeenten, OCMW's en de provincies hebben elk één vertegenwoordiger. De raad wordt vervolledigd met vijf onafhankelijke deskundigen. Voor de vertegenwoordigers van het middenveld en de bestuursniveaus wordt telkens een plaatsvervanger aangeduid. Het besluit stelt eveneens de voorzitter van de raad aan.

De werking van de Vlaamse Woonraad wordt administratief en inhoudelijk ondersteund door het secretariaat.

Met de (her)benoeming van de (nieuwe) leden van de Vlaamse Woonraad voor de boeg staan we na vier jaar werking stil bij het proces van adviesverlening. In een eerste deel worden de fasen en de evolutie in de adviesverlening weergegeven. Vervolgens worden enkele bedenkingen over de werking geformuleerd. Tenslotte wordt een blik geworpen op de toekomst en worden de verwachtingen aangegeven.

¹ Decreet van 18 juli 2003 houdende de oprichting van de strategische adviesraden

II. VIER JAAR ADVIESVERLENING VLAAMSE WOONRAAD

Opstartperiode (2007-2008)

Vanaf het najaar van 2007 komt de Vlaamse Woonraad periodiek bijeen. In de opstartperiode wordt enkel op vraag van de Vlaamse Regering advies verleend, en voornamelijk in functie hiervan worden vergaderingen belegd. De adviesvragen situeren zich steeds op het einde van het besluitvormingsproces.

Voorafgaand aan de opmaak van een advies wordt aan de administratie doorgaans een toelichting over het te behandelen onderwerp aangevraagd. Via de plenaire discussies, en de inbreng van de leden nadien, krijgen de adviezen definitief vorm. In de opstartperiode wordt de coördinatie waargenomen door de voorzitter van de raad (de raad beschikt in die periode niet over een secretariaat).

De opstartperiode gaat gepaard met een aantal groeipijnen. De draagwijdte van de strategische adviesverlening moet nog concreet worden ingevuld. Er wordt gezocht naar passende werkvormen. Vragen rijzen over de inhoud van het begrip basisuitvoeringsbesluit, de positie van de adviesverlening binnen het beslissingsproces, de korte adviestermijnen..... Met andere woorden de rol van de strategische adviesraad wordt ten volle afgetast. In het bijzonder wordt de plaats en de opdracht binnen het proces van besluitvorming kritisch bevraagd.

De adviezen in deze periode ambiëren niet zozeer een algemene invalshoek of visie, wel worden diverse kritische bedenkingen aangereikt. Geformuleerde voorstellen worden doorlicht, en er wordt in een ruime mate aandacht besteed aan punctuele - technische bedenkingen. Belangrijke adviezen in deze periode zijn:

- Het advies over het grond- en pandendecreet. Dit advies bevat voornamelijk een bundeling van de aangebrachte opmerkingen en kritiekpunten door de diverse leden.
- Het advies over het sociaal huurstelsel en de nieuwe financiering. In dit advies worden bedenkingen geformuleerd ten aanzien van de voorgenomen modaliteiten.

Doorstartperiode (2009-2010)

In 2009 wordt een secretaris aangeworven. Mede hierdoor wordt de werking van de raad op continue basis ondersteund. Dit is een belangrijke stap om de werking te optimaliseren. Plenaire bijeenkomsten kunnen meer worden voorbereid, eerste ontwerpen van de adviesteksten worden uitgeschreven en de administratieve ondersteuning krijgt vorm. Het secretariaat neemt samen met het vast bureau een coördinerende taak op zich. In samenspraak worden de nodige afspraken gemaakt voor een vlotte werking van de raad.

Inhoudelijk wordt werk gemaakt van een jaarplanning. In dit licht wordt nagegaan in welke mate de raad op eigen initiatief adviezen vanuit een strategisch perspectief kan formuleren. Een gezamenlijke aanpak voor dergelijke strategisch projecten wordt

ontwikkeld. Een eerste project betreft het verder zetten van de opgestarte ambtelijke denkoefening rond de verruiming van de huursubsidie.

In deze periode wordt meer en meer aandacht verleend aan het vormen van een gemeenschappelijke visie. In de adviezen worden strategische beleidsopties aangegeven. De louter technische / specifieke commentaren op concrete beleidsvoorstellen komen op het tweede plan te staan. De inhoudelijke koerswijziging neemt niet weg dat de raad in deze periode blijft kampen met een aantal problemen, zoals de positionering van de adviesvraag in het besluitvormingsproces, de korte adviestertermijn edm.

Belangrijke adviezen in deze periode betreffen:

- Een standpuntbepaling over de huursubsidie. In dit advies op eigen initiatief wordt gepleit voor een verruimde en substantiële ondersteuning van de private huurders die kampen met een woonprobleem op vlak van betaalbaarheid en/of woonkwaliteit. Een aantal centrale principes wordt naar voor geschoven. Het overheidsingrijpen moet veel meer worden aangestuurd door de reële woonnood van de betrokkenen.
- Het memorandum. Aan de nieuwe bewindsploeg wordt een aantal belangrijke beleidskeuzes voorgelegd. Hier wordt extra aandacht gevraagd voor de verbetering van de private huurmarkt, de staat van het woonpatrimonium en de nood aan een bijkomend aanbod sociale huurwoningen.
- De evaluatie van het sociaal huurregime. De vooropgestelde beleidskeuzes worden kritisch geanalyseerd en afgewogen ten aanzien van de daadwerkelijke invulling van het recht op wonen.

Consolidatieperiode (2010- 2011)

De Vlaamse Woonraad wordt in de loop van 2010 verder geprofessionaliseerd. De keuze voor de adviesverlening op eigen initiatief wordt versterkt en de aanpak via bijkomende thematische werkgroepen en facultatieve werkvergaderingen wordt verfijnd. Verder wordt werk gemaakt van een website en een communicatieplatform voor de leden. Het secretariaat wordt uitgebreid met een beleidsmedewerker.

Op basis van een eigen evaluatie van de werking wordt volop de kaart getrokken van de strategische adviesverlening. Er wordt voorgesteld om de technische opmerkingen te weren uit de adviesverlening. Verder wordt ruimte gemaakt voor andere werkmethodes en invalshoeken. Zo start de Vlaamse Woonraad een bevraging van het werkveld op om de eerste ervaringen met het grond- en pandendecreet te bundelen. Hier wordt niet gestreefd naar consensus, veeleer worden ervaringen en standpunten weergegeven, van waaruit algemene bevindingen worden afgeleid.

In deze periode krijgt het periodieke overleg met het kabinet een meer systematisch karakter. Tweemaandelijks wordt het overleg georganiseerd. Dit resulteert onder

meer in de principiële afspraak de raad in een vroeger stadium van de besluitvorming te betrekken. De keuze te werken via conceptnota's en/of groenboeken wordt door de raad toegejuicht.

Belangrijke adviezen in deze periode betreffen:

- Het advies over de diverse decreten rond wonen. In dit ontwerp van decreet worden belangrijke beleidskeuzes vooropgesteld, onder meer omtrent de invulling van de publieke opdracht sociaal wonen. Over deze fundamentele opties heeft de Vlaamse Woonraad een aantal strategische bedenkingen geformuleerd.
- Het advies over de private huurmarkt als problematische deelmarkt. In dit advies wordt aangedrongen op een integraal en versterkt beleid voor de private huurmarkt. Na de analyse van de problematiek worden vier strategisch belangrijke beleidskeuzes vooropgesteld. Deze strategische opties betreffen niet zozeer het inhoudelijke instrumentarium, maar bieden wel een kader op hoofdlijnen aan.
- Het advies wonen in armoede. Dit advies bevat een omgevingsanalyse en een analyse van de doelmatigheid van het instrumentarium vanuit het oogpunt van de armen. In dit advies worden algemene beleidsprincipes en aanbevelingen voor een meer maatgericht woonbeleid voorgesteld (naast een aantal concrete verbeteringen van het bestaande instrumentarium).
- Het advies over de krijtlijnen / kader voor het Vlaamse Woonplan. In dit advies wordt een algemeen kader met een aantal algemene principes uitgewerkt als voorbereidend werkdocument voor de opmaak van het Vlaamse Woonplan.

III. EVALUATIE STRATEGISCHE ADVIESVERLENING

Samenbrengen van diverse standpunten

Binnen het beleidsveld wonen bestond geen traditie om de verschillende verenigingen en actoren op systematische basis samen te brengen om hun standpunten te bespreken of te debatteren over een onderwerp. Met de oprichting van de Vlaamse Woonraad wordt deze leemte ruimschoots ingevuld.

Het forum van een strategisch adviesorgaan werkt verrijkend. Diverse standpunten horen, argumenten afwegen, in een open debatcultuur werken en een gemeenschappelijke gedragen standpunt vinden, dit alles ervaren de leden als een meerwaarde voor de actoren en voor het woonbeleid. Het systematisch samenbrengen van de diverse actoren leidt tot meer wederzijds begrip voor elkaars standpunten, ook al houdt dit een leerproces in. Noodgedwongen kijkt men over het eigen muurtje.

Voor de beleidsmakers biedt een dergelijk forum eveneens kansen. Op structurele basis is een vorm van participatief beleid gerealiseerd. De maatschappelijke betrokkenheid op de beslissingen binnen het beleidsveld wordt hierdoor vergroot. Bovendien moet in beginsel het advies in consensus worden geformuleerd. Een consensusadvies integreren in het beleid zal vanuit het beleidsveld minder snel worden gecontesteerd. Voor het beleid houdt dit winstpunten in.

Soorten adviezen

In de afgelopen vier jaar heeft de Vlaamse Woonraad een dertigtal adviezen geformuleerd. De adviezen op vraag van de Vlaamse Regering vormen de hoofdmoot. Deze betreffen doorgaans (wijzigende) regelgeving gericht op het verbeteren of uitbreiden van het concrete instrumentarium. Rekening houdend met de beleidscontext analyseert de Vlaamse Woonraad in deze adviezen de voorstellen en worden een aantal kritische bemerkingen geformuleerd, bij voorkeur vanuit een breder maatschappelijk perspectief en visie. Desgevallend worden een aantal mogelijke alternatieven geformuleerd.

De adviezen op eigen initiatief betreffen eerder ruimere, thematische onderwerpen (evaluatie van de sociale huur, aanbevelingen voor de private huur, wonen en armoede...). Het thema wordt telkens inhoudelijk uitgediept. Hierbij gaat in eerste instantie aandacht uit naar de resultaten van het wetenschappelijke onderzoek. Het verkregen beeld wordt aangevuld met de inzichten van de leden en de ervaringen uit de praktijk. Dit vormt de inhoudelijke basis voor het debat en geeft richting aan het uiteindelijke advies. Vaststaande gegevens, zoals resultaten van wetenschappelijk onderzoek, zijn hierbij vaak doorslaggevend net omwille van hun objectiverend karakter.

In de adviezen op eigen initiatief ligt het accent op de visievorming. Beleidsopties en aanbevelingen worden vanuit strategisch perspectief aangebracht, en worden gemotiveerd en onderbouwd. Het louter instrumentele niveau wordt hierbij overstegen,

Hoewel behoorlijk arbeidsintensief hecht de Vlaamse Woonraad veel belang aan zijn thematische adviezen. Er wordt hierbij niet gemikt op een onmiddellijke doorwerking of aanpassing van het bestaande instrumentarium. Wel hebben deze adviezen de ambitie om de keuzes beter te expliciteren en het beleid op middellange of lange termijn bij te sturen.

Voor het Vlaamse woonbeleid vormen deze thematische adviezen een opportuniteit, net omdat ze los van concrete instrumenten vaak een algemene (andere) richting kunnen aangeven. Anderzijds sluiten deze adviezen niet onmiddellijk aan op het bestaande instrumentarium waardoor de bruikbaarheid ervan beperkt lijkt, zeker vanuit concreet beleidsoogpunt. De Vlaamse Woonraad heeft echter volop geopteerd voor de strategisch gerichte aanpak met algemene visievorming. Het is dan ook aan het beleid om de geformuleerde beleidsopties al dan niet als oriëntatie te hanteren voor het beleid.

Groei en randvoorwaarden

De Vlaamse Woonraad heeft - zoals hoger aangehaald - in de afgelopen vier jaar een evolutie doorgemaakt. Er is sprake van een groeipad. In de beginperiode worden voornamelijk punctuele - technisch georiënteerde adviezen geformuleerd. In latere adviezen worden thematische onderwerpen inhoudelijk uitgediept vanuit een strategisch perspectief. Visievorming komt dan meer op het voorplan.

De raad heeft aangestuurd op deze ontwikkelingen. De aanpak en de werking van de raad werden besproken en resulteerden in meer specifieke keuzes. Volgens de raad maakt het proces van zelfevaluatie en bijsturing inherent deel uit van de werking van een strategisch adviesorgaan. Dit wordt ervaren als een belangrijke factor voor evolutie, verbetering en succes. Na vier jaar werking meent de Vlaamse Woonraad geslaagd te zijn in de uitoefening van zijn adviesverlenende opdracht.

Uiteraard zijn er grenzen aan de groei, onder meer het feit dat de leden de werkzaamheden van de Vlaamse Woonraad volgen bovenop hun dagelijkse job. In de bespreking van de jaarplanning wordt dan ook afgewogen hoeveel en welke eigen initiatieven voor de raad haalbaar zijn. Een andere belangrijke factor betreft de uitbouw van het secretariaat en de middelen die ter beschikking worden gesteld. In dit verband wijst de Vlaamse Woonraad op twee elementen. In de beslissing van de Vlaamse Regering van 19 december 2007 aangaande de strategische adviesraden wordt de personeelsbezetting voor de Vlaamse Woonraad geraamd op vier personeelsleden. Het secretariaat van de Vlaamse Woonraad bestaat uit effectief twee personeelsleden. Vervolgens kampt de Vlaamse Woonraad met financiële problemen, onder meer door de opgelegde lineaire besparingen (de jaardotatie 2011 bedraagt 247.000 € tegenover 256.000 € in 2008). Dit is diverse malen tevergeefs aangekaart bij de bevoegde minister. Mede door de budgettaire problematiek komen andere opgelegde opdrachten – zoals het opvolgen van de relevante maatschappelijke ontwikkelingen – niet of minder aan bod. De accurate werking wordt hierdoor belemmerd.

Uitgangspunten adviesverlening

De Vlaamse Woonraad onderschrijft de decretaal vooropgestelde uitgangspunten voor de werking van een strategische adviesraad. De onafhankelijke positie van de raad vormt een voorwaarde voor een beleidskritische adviesverlening. De onafhankelijkheid komt zowel organisatorisch als administratiefrechtelijk tot uiting. De raad staat los van de administratie die wel in directe relatie staat met de beleidsmakers. Eveneens waarborgt de eigen rechtspersoonlijkheid (nochtans financieel minder gunstige consequenties) mede de onafhankelijke positie.

Verder wordt het streven naar consensus voor de werking van de raad als belangrijk ervaren. Een gemeenschappelijk gedragen standpunt maakt de adviezen inhoudelijk krachtiger. Het streven naar consensus bevindt zich echter in een spanningsveld: enerzijds vertegenwoordigt de meerderheid van de leden van de raad effectief een organisatie. Zij worden geacht te handelen in overeenstemming met het standpunt en de visie van de eigen organisatie. Anderzijds hebben de leden van de Vlaamse Woonraad de opdracht te zoeken naar een gezamenlijk standpunt. In dit verband kan de rol van het lid in de raad niet worden vereenzelvigd met de belangen van zijn of haar organisatie.

De raad dient dan ook deze onderscheiden belangen te kunnen overstijgen en een eigen standpunt te vormen, zonder dat dit voor de leden in strijd is met de belangen van de eigen organisatie. Binnen de raadswerking vormt dit vaak een moeizame evenwichtsoefening en wordt een *modus vivendi* nagestreefd. Het hanteren van

correcte en objectieve gegevens - bijvoorbeeld aangereikt door wetenschappelijk onderzoek - en het objectiveren van de discussie kunnen hiertoe bijdragen.

IV. KIJKEN NAAR DE TOEKOMST

De ingeslagen weg verder zetten

De Vlaamse Woonraad meent dat het wenselijk is om naast de adviezen op vraag blijvend in te zetten op meer thematische onderwerpen. Hierbij dient te worden gestreefd naar een haalbaar evenwicht tussen adviezen op vraag en een (beperkt) aantal eigen initiatieven (die meer arbeidsintensief zijn).

Mede daarom is het van belang de onderwerpen voor de eigen initiatieven zorgvuldig te selecteren, en in de opmaak van de jaarplanning hieraan steeds de nodige aandacht te verlenen. Tevens is het van belang te kiezen voor strategische onderwerpen die eveneens voor de beleidsmakers bijzonder waardevol kunnen zijn. Samen met het beleid kan de voorgenomen selectie worden besproken.

Daarnaast vraagt de Vlaamse Woonraad het beleid conceptnota 's te willen hanteren. Op die manier kan de raad in een vroeg stadium van het besluitvormingsproces tussenkomen. Ook voor het beleid is het waardevol de standpunten van het middenveld in het begin van het besluitvormingsproces te kennen. Een bijsturing is dan nog mogelijk (in tegenstelling tot adviesvragen na principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering).

Verder is het aangewezen met de raad sneller te kunnen inspelen op actuele thema's of op ontwikkelingen binnen de woonmarkt of voor wonen relevante beleidsvelden. Dit houdt een uitbreiding in van de actieradius van de adviesverlening. Een voorbeeld hiervan betreft de energieproblematiek binnen het wonen.

Alle decretale opdrachten

De afgelopen vier jaar heeft de Vlaamse Woonraad aandacht verleend aan de strategische adviesverlening als hoofdopdracht. De Vlaamse Woonraad meent echter dat ook de andere decretaal opgelegde opdrachten moeten worden opgenomen.

Het opvolgen van maatschappelijk relevante ontwikkelingen binnen en buiten het beleidsveld, het opvolgen van internationale ontwikkelingen, het uitdragen en versterken van de visie op het Vlaamse woonbeleid. Stuk voor stuk opdrachten die deel uitmaken van de werking van een strategische adviesraad, en die de strategische adviesverlening - als hoofdopdracht - kunnen ondersteunen en versterken. Om deze opdrachten waar te kunnen maken, dringt de Vlaamse Woonraad bij het beleid aan om de randvoorwaarden te willen vervullen.

Versterken van de doorwerking

De Vlaamse Woonraad meent dat het nut van de strategische adviesverlening niet zozeer ligt in het onmiddellijk doorvertalen van de adviezen naar het instrumentarium of de regelgeving. Wel wordt de doorwerking van het algemene beleidskader, de voorgestelde visie en beleidsprincipes naar het toekomstig Vlaamse woonbeleid geambieerd. Er wordt gemikt op de (her)oriëntatie van fundamentele beleidskeuzes. Deze doelstelling betreft een proces van lange adem en kan slechts op middellange termijn worden gerealiseerd.

In dit verband moet worden nagegaan in welke mate de Vlaamse Woonraad de beoogde doorwerking kan stimuleren of versterken. Deze uitdaging lijkt de komende periode van cruciaal belang. Het meewerken aan het Vlaamse woonplan vormt hiertoe een belangrijke stap en dient volgens de Vlaamse Woonraad in een interactief proces te verlopen.

Opzetten samenwerkingsvormen

Rond bepaalde beleidsinitiatieven kunnen gerichte samenwerkingsvormen worden opgezet. Een treffend voorbeeld hiervan is het project rond het Vlaamse woonplan. Hier werken de Vlaamse Woonraad, de administratie en het steunpunt Ruimte en Wonen gezamenlijk aan de opdracht, elk vanuit de eigen invalshoek en met een eigen inbreng. Deze samenwerkingsvormen zijn bijzonder interessant. De objectieven opgenomen in de beleidnota en regeerakkoord kunnen worden ondersteund en worden vanuit een breed perspectief bewerkstelligd. Reeds van bij aanvang van het proces wordt het middenveld betrokken. Via een interactief proces wordt bijgedragen aan de vorming van een algemene beleidsvisie. Dergelijke samenwerkingsvormen kunnen in de toekomst worden verder gezet.

Slagkrachtige Vlaamse Woonraad

Een slagkrachtige Vlaamse Woonraad heeft een rol te vervullen binnen het beleidsproces en binnen het Vlaamse woonbeleid. In de eerste plaats wenst de Vlaamse Woonraad op basis van inhoudelijk sterk onderbouwde adviezen en een krachtige werking voldoende autoriteit te verwerven. Hieraan wenst de Vlaamse Woonraad in de toekomst blijvend te werken, verder bouwend op zijn ervaring. Op die manier hoopt de Vlaamse Woonraad zijn steentje bij te dragen aan de invulling van het recht op wonen, in het bijzonder voor diegenen die dit moeilijk op eigen kracht kunnen.

BIJLAGE II HUISHOUELIJK REGLEMENT

De Vlaamse Woonraad

Gelet op het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden;

Gelet op artikel 21 van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2011 tot aanwijzing van de voorzitter, de leden en hun plaatsvervangers van de Vlaamse Woonraad.

Na beraadslaging,

HUISHOUELIJK REGLEMENT:

TITEL I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Voor de toepassing van dit huishoudelijk reglement wordt verstaan onder:

- 1° Kaderdecreet: het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden;
- 2° Oprichtingsdecreet: het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode;
- 3° Raad: de Vlaamse Woonraad, bepaald bij decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode;
- 4° Voorzitter: de voorzitter van de Raad, zoals bedoeld in artikel 1 vermeld besluit van 17 juni 2011;
- 5° Leden: de leden van de Raad, zoals bedoeld artikel 2, 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2011;
- 6° Werkgroep: een tijdelijk samenwerkingsverband van leden van de Raad dat belast wordt met een specifieke opdracht, zoals bedoeld in titel IV van dit huishoudelijk reglement;
- 7° Bureau: het uitvoerend orgaan van de Raad, zoals bedoeld in titel III van het huishoudelijk reglement;
- 8° Secretariaat: het eigen secretariaat van de Raad, zoals bedoeld in artikel 12 van het kaderdecreet;
- 9° Secretaris: de leidinggevend ambtenaar van het secretariaat, zoals bedoeld in art. 12 van het kaderdecreet.
- 10° Expert: een deskundige, extern aan de Raad, die specifieke inhoudelijke kennis heeft van één of meerdere aspecten inzake het beleidsveld Wonen of inzake een voor het beleidsveld wonen relevant beleidsveld, of die kennis kan aanbrengen die relevant is voor de werking van de Raad.

TITEL II DE RAAD

HOOFDSTUK I VERGADERINGEN

Art. 2. De Raad vergadert minstens viermaal per jaar op initiatief van de voorzitter.

Art. 3. De vergaderingen worden geleid door de voorzitter van de Raad. Indien de voorzitter verhinderd is, worden zijn taken en bevoegdheden, overgenomen door een deskundige die wordt aangeduid na voorafgaande samenspraak met de voorzitter of na beraadslaging op de vergadering zelf.

Art. 4. §1. De leden van de Raad worden samengeroepen op initiatief van de voorzitter. Hij bepaalt het tijdstip en de plaats van de vergaderingen. Jaarlijks wordt een aantal vergaderdata op voorhand vastgelegd.

§2. De voorzitter is verplicht de Raad samen te roepen op vraag van ten minste vier leden, die hun vraag hiertoe schriftelijk en gemotiveerd aan de voorzitter meedelen, of aan de secretaris die de voorzitter hiervan op de hoogte brengt.

In het geval, bedoeld in het eerste lid, roept de voorzitter de raad bijeen, hetzij binnen de 20 werkdagen, hetzij binnen de 10 werkdagen wanneer de leden bedoeld in het eerste lid hierom verzoeken.

Art. 5. §1. De voorzitter stelt samen het secretariaat de agenda op voor de vergaderingen. De leden van de Raad kunnen vooraf een schriftelijk gemotiveerd voorstel van agendapunt indienen bij de voorzitter, of bij de secretaris die de voorzitter hiervan op de hoogte brengt.

Het Bureau kan verzoeken betrokken te worden bij opmaak van de agenda.

§2. Een lid kan bij de opening van de vergaderingen spoedeisende of dringende onderwerpen aan de agenda doen toevoegen, tenzij de Raad van mening is dat het niet gaat om een spoedeisend of dringend onderwerp. De indiener wordt verzocht om een schriftelijke inleiding en eventueel een argumentatie rond het agendapunt voor te bereiden.

Art. 6. §1. De secretaris zorgt ervoor dat de uitnodiging met de agenda en de stukken ten minste tien werkdagen voor de vergadering verzonden wordt naar de leden van de Raad.

§2. De termijn bedoeld in § 1 wordt ingekort tot vijf werkdagen in geval van spoedeisendheid, gevraagd door de voorzitter of vier leden van de Raad. Het spoedeisend karakter wordt gemotiveerd vanuit één of meerdere hierna volgende kenmerken:

- a) Het inhoudelijk belang van de geagendeerde aangelegenheid vereist op korte termijn een standpunt of advies van de Raad;
- b) ontwikkelingen of noodwendigheden extern aan de Raad vereisen op korte termijn een standpunt of advies van de raad;

§3. Wanneer de Raad op verzoek van de Vlaamse regering om advies wordt gevraagd, wordt de termijn bedoeld in § 1 tot vijf werkdagen ingekort.

§4. Documenten kunnen eveneens omwille van het spoedeisend karakter bij de opening van de vergadering toegevoegd worden, tenzij de Raad van mening is dat het niet gaat om een spoedeisend of dringend document.

Art. 7. §1. Ieder lid tekent op de vergadering de presentielijst.

§2. Een lid dat verhinderd is een vergadering van de Raad bij te wonen, deelt dit tijdig mee aan de voorzitter of de secretaris.

§3. De leden ontvangen voor hun aanwezigheid een presentiegeld conform het Ministerieel Besluit van 10 oktober 2007.

Het lid kan verzoeken het presentiegeld over te maken aan de vereniging waarvan het lid als vertegenwoordiger in de Raad zetelt.

Art. 8. §1. Ieder effectief lid dat zetelt als vertegenwoordiger van het middenveld of de lokale en provinciale besturen, zoals bedoeld in artikel 21, § 4, van het oprichtingsdecreet, kan in zijn of haar plaats de aangeduide plaatsvervanger afvaardigen voor de vergaderingen van de Raad. Het lid brengt de voorzitter of de secretaris hiervan op de hoogte.

§2. De voorzitter kan experts uitnodigen, hetzij vertegenwoordigers van andere strategische adviesraden, hetzij leden van de kabinetten, hetzij leidende ambtenaren van de Vlaamse overheid of hun plaatsvervangers, hetzij andere derden die relevante informatie kunnen aanbrengen. Het secretariaat kan de uitnodiging namens de voorzitter uitvoeren.

§3. Wanneer experts, zoals bedoeld in §2, deelnemen aan de werkzaamheden van de Raad, stelt de voorzitter deze aan de Raad voor. Deze experts hebben een raadgevende functie. Zij krijgen alleen maar het woord na toelating van de voorzitter. De Raad kan beslissen om derden te vergoeden voor hun onkosten.

Art. 9. §1. Het secretariaat zorgt voor een ontwerpverslag van elke vergadering. Het secretariaat stuurt het ontwerpverslag binnen 10 werkdagen naar de leden, die de mogelijkheid krijgen om hun opmerkingen op het ontwerpverslag schriftelijk over te maken aan het secretariaat.

Indien er inhoudelijke opmerkingen worden ontvangen, past het secretariaat het ontwerpverslag aan. Het al dan niet aangepast ontwerpverslag wordt geagendeerd op de eerstvolgende vergadering van de Raad.

§3. Het ontwerpverslag wordt goedgekeurd op de eerstvolgende vergadering van de Raad.

De leden kunnen op de vergadering, bedoeld in het eerste lid, nog bemerkingen op het ontwerpverslag formuleren. De Raad bespreekt de bemerkingen en gaat desgevallend na aanpassing over tot goedkeuring.

Een goedgekeurd verslag is openbaar en voor publicatie vatbaar.

Art. 10. §1. De Raad kan alleen maar geldig beslissen als bij de stemming ten minste de helft van de leden aanwezig is. De Raad kan echter, als niet het vereiste aantal leden aanwezig is voor een geldige stemming, na een tweede oproep, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze stemmen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen. De termijn, bedoeld in artikel 6, §1, wordt voor deze tweede oproep teruggebracht tot vijf dagen. In de uitnodiging wordt vermeld dat het om een tweede oproep gaat.

§2. De Raad streeft naar consensus. Indien de Raad geen consensus kan bereiken, wordt beslist bij meerderheid van de aanwezige leden. Leden kunnen de Raad verzoeken om de stemverhouding in het advies te vermelden.

Op verzoek van tenminste twee leden wordt een minderheidsnota aan het advies toegevoegd.

§3. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter van de vergadering doorslaggevend.

HOOFDSTUK II BEVOEGDHEDEN

Art. 11. Alle adviezen die in de schoot van de Raad tot stand komen, moeten worden goedgekeurd door de Raad. Deze bevoegdheid kan als dusdanig niet worden gedelegeerd.

De Raad kan aan het secretariaat of aan een werkgroep mandaat verlenen om een adviesvoorstel verder af te handelen volgens de voorwaarden geformuleerd door de Raad. De goedkeuring door de Raad wordt in dit geval onder de gestelde voorwaarden verleend.

Art. 12. §1. Onverminderd art. 4, §2 van dit reglement, kan de voorzitter in samenspraak met het secretariaat beslissen om een adviesvraag schriftelijk af te handelen. De beslissing wordt gemotiveerd en meegedeeld aan alle leden van de Raad, samen met een voorstel van werkwijze en timing. Desgevallend kan het Bureau vooraf worden geconsulteerd.

§2. In geval van een schriftelijke afhandeling krijgen de leden de mogelijkheid om schriftelijk hun bijdrage te leveren aan de totstandkoming van het advies.

De bijdragen van de leden worden door het secretariaat verwerkt tot een voorstel van ontwerpadvies dat hen wordt voorgelegd. De leden krijgen de mogelijkheid om schriftelijk te reageren, hetzij via tekstuele amendementen, hetzij via algemene bedenkingen. Deze stap kan worden herhaald waarbij telkenmale tekstamendementen kunnen worden voorgelegd en het consensusgedeelte door de Raad wordt gevalideerd.

§3. Het advies wordt overeenkomstig artikel 11 goedgekeurd door de Raad en verwerft openbaar karakter nadat het advies is bezorgd aan het bevoegde lid van de Vlaamse Regering. Tussentijdse ontwerpadviezen worden beschouwd als vertrouwelijke en interne werkdocumenten.

Art. 13. §1. De Raad kan ter voorbereiding van een advies een werkgroep, de voorzitter of het secretariaat belasten met het opstellen van een ontwerpadvies.

§2. Alleen de Raad kan ter voorbereiding van een advies beslissen een opdracht uit te schrijven.

De gunning en opvolging van de onderzoeksopdracht kan worden gedelegeerd aan het Bureau, aan een werkgroep, aan de voorzitter of aan de secretaris. De kostprijs van de onderzoeksopdracht mag niet meer bedragen dan 10 % van de jaarlijks beschikbaar gestelde dotatie.

Art. 14. De Raad moet zijn goedkeuring hechten aan de jaarlijkse begroting, de rekeningen en de boekhouding, het werkprogramma en het jaarverslag van de Raad.

De goedkeuring van de jaarlijkse begroting, rekeningen en boekhouding kunnen worden gedelegeerd aan het Bureau.

TITEL III HET BUREAU

Art. 15. §1. De Raad stelt uit zijn effectieve leden een Bureau samen. Het Bureau bestaat uit maximaal vier leden, waaronder de voorzitter.

§2. De voorzitter van de Raad is voorzitter van het Bureau. Indien de voorzitter verhinderd is, worden zijn of haar taken en bevoegdheden, zoals beschreven in deze titel, overgenomen door het oudste lid.

§3. Het secretariaat woont de vergaderingen van het Bureau bij en bereidt de werkzaamheden voor.

Art. 16. Met uitzondering van de voorzitter, kan een lid van het Bureau in zijn of haar plaats één plaatsvervanger aanwijzen onder de effectieve leden van de Raad voor de vergaderingen van het Bureau. Het lid brengt de voorzitter op de hoogte van deze volmacht.

Art. 17. Het Bureau neemt het dagelijks bestuur waar, in het bijzonder aangaande de financiële verrichtingen van de Raad. In toepassing van artikel 5 § 1 tweede lid van dit reglement kan het Bureau de vergaderingen van de Raad mede voorbereiden.

Art. 18. §1. Het Bureau stelt eenmaal per jaar, na consultatie met de bevoegde instanties van de Vlaamse overheid, een ontwerp van werkplan voor aan de Raad, zoals bepaald in artikel 18 van het kaderdecreet. Daarnaast is het Bureau verantwoordelijk voor het opstellen van een ontwerp van jaarverslag, zoals bepaald in artikel 19 van het kaderdecreet, dat eveneens tijdig moet worden voorgelegd aan de Raad.

§2. Het Bureau stelt de ontwerpbegroting, en de ontwerprekening en de ontwerpboekhouding op, zoals bepaald in artikel 14 van het kaderdecreet. Het Bureau legt deze ontwerpen voor aan de Raad in geval de goedkeuring ervan niet gedelegeerd is aan het Bureau.

§3. De opdrachten bedoeld in dit artikel worden voorbereid door het secretariaat.

Art. 19. §1. Het Bureau vergadert op initiatief van de voorzitter. De leden van het Bureau kunnen de voorzitter verzoeken een vergadering bijeen te roepen.

§2. De voorzitter stelt in overleg met de secretaris, de agenda op voor de vergadering van het Bureau.

§3. Het Bureau beslist met unanimitéit. Indien deze niet wordt bereikt, wordt het punt voorgelegd aan de Raad.

§4. Ieder lid van het Bureau tekent op de vergadering een presentielijst.

§5. Een lid dat verhinderd is een vergadering van het Bureau bij te wonen, deelt dat tijdig mee aan de secretaris of de voorzitter.

§6. De leden ontvangen voor hun aanwezigheid op de vergadering van het Bureau een presentiegeld conform het Ministerieel besluit van 10 oktober 2007.

§7. De secretaris van de Raad is tevens secretaris van het Bureau en zorgt er voor dat een ontwerpverslag van de vergadering opgemaakt wordt waarbij hij zich kan laten bijstaan door een personeelslid van het secretariaat. De secretaris stuurt het ontwerpverslag binnen de 10 werkdagen naar de leden van het Bureau. Het verslag wordt op de eerstvolgende vergadering van het Bureau goedgekeurd. De secretaris stuurt het goedgekeurde verslag ter informatie aan alle leden van de Raad of rapporteert periodiek aan de leden van de Raad.

§8. De werkzaamheden van het bureau kunnen digitaal worden afgehandeld. In overleg tussen voorzitter en secretaris wordt beslist of een opdracht al dan niet digitaal wordt afgehandeld.

TITEL IV DE WERKGROEPEN

Art. 20. §1. De Raad kan werkgroepen instellen met het oog op het voorbereiden van ontwerpadviezen, het begeleiden van onderzoeksopdrachten of het voorbereiden van standpunten over relevant geachte inhoudelijke onderwerpen.

§2. De werkgroepen zijn van rechtswege ontbonden als hun opdracht vervuld is.

§3. De werkgroepen hebben tot taak alle zaken te behandelen die hen door of namens de Raad zijn opgedragen.

§4. De werkgroepen werken, naar gelang het geval, in opdracht en onder toezicht van de Raad. De werkgroepen brengen via een aan te duiden voorzitter regelmatig verslag uit van hun werkzaamheden.

Art. 21. §1. Een werkgroep bestaat uit leden van de Raad. Ieder lid kan op zijn of haar verzoek bij de instelling van de werkgroep deel uitmaken van een werkgroep.

Een bijzondere vorm betreft de facultatieve vergadering die openstaat voor alle geïnteresseerde leden van de Raad. Facultatieve vergaderingen kunnen worden georganiseerd naar aanleiding van een verzoek van de Vlaamse Regering om advies te verlenen over een ontwerp van besluit, een ontwerp van decreet of een algemene visie- of conceptnota en strekken ertoe inhoudelijk de richting van het advies te kunnen aangeven. Op vraag van de Raad kunnen de facultatieve vergaderingen doorgaan op vaste vergaderdata die geactiveerd worden naargelang de noodzaak ervan.

§2. Ieder lid van een werkgroep tekent op de vergadering een presentielijst.

§3. Een lid dat verhinderd is een vergadering van een werkgroep bij te wonen, deelt dat tijdig mee aan de secretaris of voorzitter de werkgroep.

§4. De leden ontvangen voor hun aanwezigheid op de werkgroepvergaderingen een presentiegeld conform het Ministerieel besluit van 10 oktober 2007.

Art. 22. §1. De voorzitter van een werkgroep wordt door de Raad aangewezen en is in elk geval lid van de Raad. De Raad kan ook een ondervoorzitter aanwijzen bij bepaalde werkgroep; deze vervangt de voorzitter van de werkgroep bij diens afwezigheid.

§2. De voorzitter van een werkgroep belegt de vergaderingen, en bepaalt er het tijdstip, de plaats en de agenda van, na overleg met de leden van de

werkgroep. Is hij of zij verhinderd, dan wordt nagegaan of een eventuele ondervoorzitter, een ander lid, een andere plaatsvervanger of een lid van het secretariaat het voorzitterschap van de werkgroep voor deze vergadering kan waarnemen. Zo niet wordt de vergadering van de werkgroep verdaagd.

Art. 23. §1. Ieder lid dat zetelt als vertegenwoordiger van het middenveld of de lokale en provinciale besturen, zoals bedoeld in artikel 21, § 4, van het oprichtingsdecreet, kan in zijn plaats de aangeduide plaatsvervanger aanwijzen voor de vergaderingen van een werkgroep. Het lid brengt de voorzitter van de werkgroep op de hoogte van deze volmacht.

§2. De voorzitter van een werkgroep kan, bij delegatie van de Raad, experts uitnodigen op de vergaderingen van de werkgroep. Overeenkomstig artikel 8 § 3 kan worden beslist de experts te vergoeden voor de gerealiseerde onkosten.

Art. 24. §1. In overleg met de voorzitter van de werkgroep en het secretariaat wordt een secretaris van de werkgroep aangeduid.

§2. De secretaris van de werkgroep is verantwoordelijk voor het uitvoeren en opvolgen van de afspraken gemaakt op de vergadering van de werkgroep.

§3. De werkgroep kan de secretaris verzoeken een verslag van de vergadering op te maken. De werkwijze en timing worden op de werkgroep afgesproken.

De secretaris van de werkgroep stuurt desgevallend de verslagen ter informatie aan alle leden van de Raad, of rapporteert periodiek over de werkzaamheden van de werkgroep aan de leden van de Raad.

§3. De secretaris van een werkgroep zorgt ervoor dat de uitnodiging met de agenda en de stukken tijdig verzonden wordt naar de leden van de werkgroep.

Art. 25. §1. Een werkgroep streeft, wat de voor te leggen ontwerpadviezen betreft, naar consensus. Indien een werkgroep geen consensus kan bereiken, worden alle ingenomen standpunten genoteerd en in elk geval aan de Raad meegedeeld.

§2. Een werkgroep bezorgt zijn ontwerpadvies aan de leden van de Raad. De voorzitter of de secretaris van de werkgroep licht het ontwerpadvies in de Raad toe.

§3. Een werkgroep bezorgt de Raad, bij het ontwerpadvies dat het voorstelt, een beknopt verslag van de werkzaamheden die tot het ontwerpadvies geleid hebben en een lijst van de raadsleden en eventuele deskundigen die aan de werkzaamheden deelgenomen hebben.

§4. Een ontwerpadvies van een werkgroep wordt niet extern verspreid. Het ontwerpadvies wordt door de Raad goedgekeurd overeenkomstig artikel 11.

TITEL V

DE VOORZITTER EN DE SECRETARIS

Art. 26. De voorzitter en de secretaris zijn belast met de uitvoering van wat de Raad beslist. Zij ondertekenen alle verslagen, beslissingen en adviezen. De voorzitter kan de secretaris richtlijnen en opdrachten geven bij het uitvoeren van de beslissingen van de Raad.

Art. 27. §1. De secretaris assisteert de voorzitter, het Bureau en de Raad bij de uitvoering van hun opdracht. De secretaris en de andere leden van het secretariaat kunnen zonder stemrecht de vergaderingen van de Raad bijwonen.

§2. De secretaris duidt een lid van het secretariaat aan die hem of haar vervangt bij afwezigheid.

Art. 28. §1. De secretaris is, namens de Raad hoofd van het personeel dat aan de Raad ter beschikking wordt gesteld. Hij houdt zich hierbij aan het Vlaams personeelsstatuut en aan de richtlijnen die hem gegeven worden door de voorzitter en het Bureau. Hij rapporteert regelmatig aan het Bureau.

§2. Voor het opmaken van functiebeschrijvingen en het beoordelen van de proeftijd van nieuw aangeworven personeelsleden, is de secretaris verantwoordelijk, binnen de krijtlijnen die gegeven zijn door het Vlaams personeelsstatuut en na overleg met het Bureau.

§3. Voor het aanwerven van nieuwe personeelsleden en de opvolging van het prestatie management van de personeelsleden is de secretaris verantwoordelijk, binnen de krijtlijnen die gegeven zijn door het Vlaams personeelsstatuut en na overleg met het Bureau.

§4. Voor wat de aanwerving en opvolging van prestatie management van de secretaris aangaat, is het Bureau namens de Raad verantwoordelijk, binnen de krijtlijnen die gegeven zijn door het Vlaams personeelsstatuut.

TITEL VI BUDGET

Art. 29. §1. Binnen de beperkingen van de toegekende dotatie wordt jaarlijks de begroting en rekeningen goedgekeurd, overeenkomstig de bepalingen van artikelen 14 en 18.

§2. De secretaris gaat contractuele en financiële verbintenissen aan namens en voor de Raad. Bij bedragen boven de 7500 euro is de toelating noodzakelijk van de voorzitter of, als die verhinderd is, een ander lid van het Bureau.

TITEL VII

OPENBAARMAKING EN VERTEGENWOORDIGING

Art. 30. §1. Een advies of ander door de Raad goedgekeurd document wordt door de secretaris zo spoedig mogelijk na de goedkeuring door de Raad verzonden naar de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Een kopie van het advies wordt bezorgd aan de leden van de Raad.

§2. De adviezen zijn openbaar nadat ze meegedeeld zijn aan de Vlaamse Regering. Andere documenten zijn openbaar en de secretaris kan ze ter beschikking stellen aan derden zodra ze door de Raad zijn bekrachtigd.

§3. Na bekrachtiging door de Raad wordt het jaarverslag voorgelegd aan de Vlaamse Regering en aan het Vlaams Parlement.

§4. De voorzitter en de secretaris verzorgen namens de Raad de publiciteit van de Raad, in het bijzonder over de adviezen of andere bekrachtigde documenten. Er wordt een zo ruim mogelijke bekendheid aan gegeven.

Art. 31. §1. Voor externe vertegenwoordiging van de Raad op eigen initiatief is de voorzitter verantwoordelijk. Hij kan een lid van de Raad, de secretaris of een lid van het secretariaat machtigen in zijn plaats op te treden voor bepaalde materies.

§2. Indien op grond van een decreet, een besluit, enige andere reglementaire bepaling of op eenvoudig verzoek aan de Raad gevraagd wordt iemand af te vaardigen in een gespreksforum of op een vergadering, dan beslist het Bureau wie deze externe vertegenwoordiging opneemt en met welk mandaat, nadat de secretaris informatie ingewonnen heeft over het gevraagde mandaat en over de aard van de vertegenwoordiging die gevraagd wordt.

§3. Voor zover de externe vertegenwoordiging betrekking heeft op een materie waarover de Raad reeds advies uitbracht, en er wordt gevraagd in naam van de Raad een standpunt in te nemen, dan wordt het mandaat en de inhoud van deze vertegenwoordiging door dat advies bepaald, in die zin dat de vertegenwoordiging niet strijdig mag zijn met de inhoud van dit advies, en dat desgevallend de verschillende in het advies ingenomen standpunten moeten weergegeven worden.

§4. Voor zover de externe vertegenwoordiging betrekking heeft op een materie waarover de Raad nog geen advies uitgebracht heeft, en er wordt gevraagd standpunt in te nemen in naam van de Raad, dan wijst de betrokken vertegenwoordiger er op dat de Raad nog geen standpunt heeft ingenomen, en dat hij of zij geen uitspraken kan doen in naam van de Raad.

§5. Aan de Raad wordt verslag uitgebracht over de externe vertegenwoordiging in naam van de Raad. Alle raadsleden kunnen inzage vragen van de documenten die bekomen worden via de vertegenwoordigingsopdracht.

TITEL VIII

ANDERE WERKZAAMHEDEN

Art. 32. §1. Als de Raad dit nuttig acht, dan wel op verzoek van de Vlaamse regering of het Vlaams parlement, kan de Raad bijeenkomsten of andere werkzaamheden organiseren ter bevordering van de visievorming met betrekking tot wonen en het woonbeleid.

§2. Deze bijeenkomsten of werkzaamheden kunnen een publiek of semi-publiek karakter hebben - m.n. de vorm aannemen van studiedagen, colloquia of hoorzittingen - dan wel een besloten karakter - m.n. de vorm aannemen van een bijzonder overleg tussen een beperkt aantal partners.

TITEL IX

DIVERSE BEPALINGEN

Art. 33. De Raad kan wijzigingen in dit reglement doorvoeren als minstens 14 leden ermee akkoord gaan. Hierover wordt beslist op de tweede vergadering na het indienen van de aanvraag tot wijziging.

Art. 34. De vergaderingen van de Raad, het Bureau en de werkgroepen zijn niet openbaar. Op voorstel van de voorzitter van de vergadering kunnen passieve waarnemers worden toegelaten.

Art. 35. Het werkjaar van de Raad loopt van 1 januari tot 31 december, met inbegrip van het boekhoudkundig jaar.

Art. 36. In geval de vertegenwoordiging van een organisatie uit het middenveld zoals bedoeld in artikel 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2011, enkel uit een plaatsvervangend lid bestaat, wordt het plaatsvervangend lid voor alle werkzaamheden in het kader van Raad beschouwd als een effectief lid.

In uitzonderlijke gevallen kan de Raad beslissen om specifieke ervaringsdeskundigen, aangeduid als effectief of plaatsvervangend lid door het besluit vermeld in het eerste lid, steeds toe te laten op de vergaderingen van de Raad, ook al is het andere effectief of plaatsvervangend lid van de desbetreffende organisatie aanwezig op deze vergaderingen. In geval zowel het effectief als plaatsvervangend lid aanwezig zijn op de vergadering wordt geen stemrecht verleend aan het plaatsvervangend lid, en wordt het presentiegeld bedoeld in het ministerieel besluit van 10 oktober 2007 toegekend aan het effectief lid.

In geval een organisatie niet langer is vertegenwoordigd in de Raad, kan de Raad, in afwachting van een regelgevend initiatief, een vertegenwoordiger van die organisatie toelaten de vergaderingen van de Raad bij te wonen met adviserende stem zonder stemrecht en zonder recht op presentievergoeding zoals bedoeld in het Ministerieel Besluit van 10 oktober 2007. Het verzoek hiertoe gaat uit van die organisatie en gebeurt schriftelijk.

Art. 37. §1. De zetel van de Raad is gevestigd op volgend adres: Phoenixgebouw, koning Albert II-Laan 19, bus 23, 2° verdieping, 1210 Brussel.

§2. Alle briefwisseling wordt ondertekend door de voorzitter of door een lid van het secretariaat namens de voorzitter.

§3. De officiële correspondentie van het secretariaat met de leden kan zowel per brief als per e-mail.

Het secretariaat werkt een beveiligde webpagina uit waarop werk- of andere documenten kunnen worden geplaatst ten behoeve van de leden.
